

Uchwała

Komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów, na podstawie art. 18a, ust. 5 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, w brzmieniu ustalonym w tekście jednolitym podanym w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 czerwca 2016 r. (Dz. U. poz. 882)

w sprawie:

przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Radosława Włodarczyka w dziedzinie nauk biologicznych, dyscyplinie ekologia

§ 1

Komisja na posiedzeniu w pełnym składzie, w jawnym głosowaniu, działając zgodnie z w. w Ustawą, uwzględniając rozporządzenie MNiSzW z dnia 30 września 2016 w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. Nr 204, poz. 1586), stosując kryteria zawarte w Rozporządzeniu MNiSzW z dnia 1 września 2011 (Dz. U. Nr 196, poz. 1165) **pozytywnie (choć niejednomyślnie: 6 x tak, 1 x nie) opiniuje wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

§ 2

Integralną częścią niniejszej uchwały jest załącznik nr 1 stanowiący jej uzasadnienie.

§ 3

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę Dziekanowi Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego.

1. prof. dr hab. Paweł Koteja – przewodniczący
2. prof. dr hab. Piotr Zieliński – sekretarz
3. prof. dr hab. Tomasz Wesołowski – recenzent
4. dr hab. Artur Goławski – recenzent
5. dr hab. Patryk Rowiński – recenzent
6. dr hab. Jacek Nowakowski – członek komisji
7. dr hab. Piotr Zduniak – członek komisji

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Łódź, 30 marca 2017 r.

Załącznik nr 1 do uchwały Komisji habilitacyjnej z dnia 30.03.2017
w sprawie postępowania habilitacyjnego dr. Radosława Włodarczyka

Uzasadnienie

opinii w sprawie nadania p. dr. Radosławowi Włodarczykowi stopnia naukowego doktora
habilitowanego w obszarze nauk przyrodniczych, dziedzinie nauk biologicznych i dyscyplinie ekologii

1. Podstawowe dane o życiorysie naukowym habilitanta

Dr Radosław Włodarczyk ukończył studia biologiczne na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego w 1999 r., a pracą doktorską, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Janusza Markowskiego, obronił na tym samym Wydziale w 2003 r. Od 2004 r. jest adiunktem w Zakładzie Dydaktyki Biologii i Badania Różnorodności Biologicznej (od 01.10.2015 w Katedrze Badania Różnorodności Biologicznej, Dydaktyki i Bioedukacji) na rodzimym Wydziale Uniwersytetu Łódzkiego.

2. Rozwój kariery i zainteresowania badawcze

Dr Włodarczyk zainteresował się ornitologią, a w szczególności różnymi aspektami biologii i ekologii ptaków związanych ze środowiskami wodno-błotnymi, już jako początkujący student i tej tematyce pozostał wierny na wszystkich etapach kariery naukowej. Większość jego badań dotyczyła ptaków siewkowych oraz łabędzi. Zarówno jego praca magisterska, jak i rozprawa doktorska oraz „osiągnięcie” habilitacyjne dotyczą różnych aspektów biologii łabędzi. Temu, stosunkowo wąskiemu zakresowi obiektów badawczych, będących przedmiotem zainteresowań habilitanta, towarzyszy jednak różnorodność konkretnych problemów badawczych, obejmująca różne aspekty behawioru, ekologii migracji, fizjologii ekologicznej i ekologicznej bioenergetyki, ekologii populacyjnej, praktycznych aspektów ochrony gatunkowej i siedliskowej oraz kwestii epidemiologicznych (rozprzestrzenianie chorób odzwierzęcych). Ta szerokość problematyki świadczy o dużej dojrzałości naukowej habilitanta.

Dr Włodarczyk prowadzi swoje badania we współpracy z uczonymi z wielu ośrodków, w tym także zagranicznych. Zauważyć jednak trzeba także i słabszy aspekt rozwoju jego kariery naukowej, jakim jest mała „mobilność” (cała kariera naukowa, począwszy od studiów wyższych, w jednej instytucji) i brak jakiegokolwiek stażu zagranicznego (nie tylko długiego, ale nawet kilkutygodniowych pobytów w wiodących ośrodkach międzynarodowych). Z drugiej strony, na wyróżnienie zasługuje jego zaangażowanie w budowanie „nauki społecznej” poprzez koordynowanie pracy licznych ornitologów-

amatorów. Praca ta owocuje nie tylko możliwością pozyskiwania cennych danych praktycznie niemożliwych do uzyskania w inny sposób, ale też (co może jeszcze ważniejsze) rozwoju świadomości społecznej – rozumienia potrzeby ochrony przyrody i akceptacji poznania naukowego.

3. Realizowane projekty naukowe

Dr Włodarczyk był przed doktoratem kierownikiem projektu MNiSW dla młodych badaczy (lata 2000-2001), a po uzyskaniu stopnia doktora kierownikiem samodzielnego projektu badawczego MNiSW (lata 2008-2010). Kierował też dwoma projektami badań na rzecz ochrony gatunkowej ptaków, finansowanymi przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (lata 2013-2016) i współpracował w realizacji innych projektów.

4. Najważniejsze osiągnięcia naukowe kandydata i dane naukometryczne

Dr Radosław Włodarczyk jest autorem lub współautorem ponad 50 oryginalnych prac naukowych (prawie wszystkie opublikowane po doktoracie), z których 28 (27 po doktoracie) to artykuły opublikowane w czasopismach z listy JCR (jedna z nich ukazała się już po złożeniu wniosku). Pozostałe stanowią artykuły w innych czasopismach i monografiach. Na dorobek naukowy składa się też prawie 30 doniesień konferencyjnych, z czego ponad połowa przedstawionych na konferencjach zagranicznych. Artykuły dr. Włodarczyka były cytowane w Web of Science około 100 razy, a indeks h wynosi 5.

Sześć spośród artykułów opublikowanych w czasopismach z listy JCR w latach 2013-2016 zostało przedstawionych jako „osiągnięcie naukowe” (w sensie Art. 16 ust. 2 Ustawy) o tytule „Ekologia łabędzi *Cygnus* sp. w warunkach środowiska poddanego antropopresji”. Artykuły te ukazały się w czasopismach niezbyt wysokiej „randze” pod względem „siły przebicia” (IF od 0.4 do 1.5), ale dość wysoko ocenianych w swojej dyscyplinie (punkty MNiSW od 15 do 35). Recenzenci i członkowie komisji byli zgodni w opinii, że publikacje te mają wysoką wartość i stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Wątpliwości recenzentów wzbudziła jednak kwestia spójności tematycznej prac składających się na osiągnięcie i braku syntezy ich wyników. Kwestia ta została dokładnie przedstawiona w dalszej części uzasadnienia (punkt 6).

5. Działalność dydaktyczna, popularyzatorska i organizacyjna

Dr R. Włodarczyk brał udział w opracowaniu programów nauczania na kierunkach Biomonitoring oraz Ochrona Środowiska, koordynował i prowadził szereg kursów z zakresu szeroko pojętej ekologii, a także genetyki populacyjnej i statystycznej analizy danych. Prowadził też zajęcia terenowe oraz seminaria dyplomowe, konwersatoria i pracownie. Był promotorem 11 prac magisterskich i 14 prac licencjackich;

recenzował też kilka prac magisterskich i liczne licencjackie. Pełnił funkcję opiekuna Koła Naukowego.

Dr Włodarczyk jest autorem ponad 40 artykułów popularnonaukowych i drobnych doniesień popularyzujących wiedzę przyrodniczą, z czego ponad 20 po doktoracie. Aktywnie wspiera amatorski ruch ornitologiczny.

Dr Włodarczyk wykonywał recenzje dla czasopism *Ardeola* i *Animal Biology* (z tzw. listy A) oraz *Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej SGGW* (pismo lokalne z listy B). Wykonywał ekspertyzy (inwentaryzacje siedlisk i gatunków roślin i zwierząt) oraz brał udział w pracach zespołu ekspertów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (w obszarach ochrony środowiska i przyrody). Był też członkiem komitetu naukowego jednej międzynarodowej konferencji.

6. Podsumowanie recenzji i dyskusji w czasie posiedzenia Komisji

Wszyscy recenzenci zgodnie i wysoko ocenili dorobek naukowy dr. Włodarczyka, a także jego aktywność edukacyjną, popularyzatorską i organizacyjną w obszarze bezpośrednio związanym z szeroko pojętą ekologią, a więc dyscypliną której dotyczy wniosek o habilitację. Habilitant spełnia więc wymagania Art. 15 ust. 1. Ustawy, mówiącego o „istotnej aktywności naukowej.”

Wątpliwości wzbudziło jednak samo „osiągnięcie” przedstawione jako podstawa ubiegania się o habilitację (w sensie Art. 16. ust. 2 Ustawy), czyli zbiór sześciu publikacji przedstawionych pod wspólnym tytułem „Ekologia łąbodzi *Cygnus* sp. w warunkach środowiska poddanego antropopresji”. Zarówno recenzenci, jak i członkowie komisji wyrazili opinię, że każda z tych prac z osobna jest solidna warsztatowo i stanowi znaczący, cenny wkład w rozwój dziedziny badań którą zajmuje się habilitant. Jeden z recenzentów, prof. dr hab. Tomasz Wesołowski, zwrócił tylko uwagę na błędy terminologiczne i interpretacyjne w jednej z tych prac, które powinny być zostać zauważone przez recenzentów i skłonić redaktora do wezwania autorów do dokonania stosownych poprawek przed publikacją tej pracy. Z tą opinią zgodzili się pozostali członkowie komisji, ale jeden z nich zauważył, że – paradoksalnie – chodzi o artykuł w najwyższej ocenianym czasopiśmie z sześciu, w których „osiągnięcie” zostało opublikowane (PeerJ, IF=2.11, 35 pkt MNiSW).

Poważniejsza krytyka dotyczyła jednak kwestii spójności tematycznej publikacji składających się na nominalne „osiągnięcie” i jego tytułu. Wszyscy recenzenci, a także i pozostali członkowie komisji, zauważyli, iż prace te są powiązane tematycznie dość luźno. Niewątpliwie wszystkie dotyczą „ekologii łąbodzi”, ale ich tematyka nie uzasadnia w sposób oczywisty użytego w tytule „osiągnięcia” wyrażenia „w warunkach środowiska poddanego antropopresji”. Choć jest oczywiste, że wszystkie łąbędzie w Polsce żyją w środowisku mniej lub bardziej poddanym antropopresji, to

nic nie wskazuje na to, by badania składające się na „osiągnięcie” były zaprojektowane jako mające na celu rozwiązanie szczególnych problemów wynikających z antropopresji. Co więcej, trudno też wskazać inny ważny aspekt łączący wszystkie te prace, poza samym obiektem badań (a i to nie do końca, bo pięć prac dotyczyło łabędzia niemego, a jedna łabędzia krzykliwego). W swoim autoreferacie habilitant ograniczył się tylko do streszczenia każdej z tych prac z osobna, a nie przedstawił żadnej syntezy czy choćby podpowiedzi, która by pomogła dostrzec wspólny wątek w tych publikacjach.

Problem powyższy zauważyli wszyscy recenzenci, ale przyłożyli do niego różną wagę. Dr hab. Artur Gołowski tylko tę kwestię zauważył, dr hab. Patryk Rowiński wskazał iż jest to zdecydowanie słaby, choć nie dyskwalifikujący, aspekt wniosku o habilitację, a dla prof. dr hab. Tomasza Wesołowskiego problem ten był podstawą do wydania negatywnej opinii. Prof. Wesołowski zauważył również, że sama treść autoreferatu budzi wątpliwości dotyczące dojrzałości habilitanta, a przede wszystkim nie wykazuje dobrze jego zdolności do formułowania ogólnych wniosków i przedstawiania syntez. Pozostali członkowie komisji zgodzili się z zasadnością takiej krytyki, ale uznali iż nie powinna być traktowana jako dyskwalifikująca w sytuacji, gdy wartość naukowa publikacji składających się na „osiągnięcie” jest oceniana wysoko.

Przewodniczący komisji zwrócił uwagę iż, inaczej niż w przypadku rozpraw doktorskich, ustawa nie mówi, że na „osiągnięcie” mają się składać „publikacje spójne tematycznie”, a tylko „powiązane tematycznie”, więc można uznać, że ten warunek formalny został spełniony. Istotą nowego systemu habilitacji jest nadawanie stopnia doktora habilitowanego na podstawie znacznego wpływu publikacji autora na rozwój określonej dyscypliny, a nie umiejętności przedstawienia dzieła monograficznego. Stąd też kwestia spójności tematycznej prac przedstawionych jako „osiągnięcie” ma znaczenie drugorzędne, jeśli tylko komisja uzna iż publikacje te stanowią „znaczný wkład” dr. Włodarczyka w rozwój dyscypliny, którą się zajmuje. Przewodniczący komisji zauważył też, że przedmiotem formalnej oceny komisji powinny być publikacje, a nie autoreferat. Gdyby komisja uznała, iż publikacje same z siebie nie upoważniają do nadania habilitacji, ewentualne wnioski i syntezy przedstawione w autoreferacie, jako nieopublikowane, też nie powinny by takiej opinii zmienić. Tak więc autoreferat ma tylko znaczenie pomocnicze, a jego treść nie powinna mieć decydującego wpływu na opinię komisji.

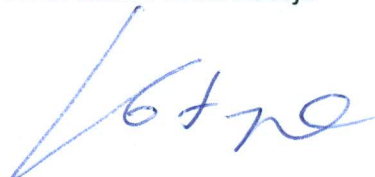
7. Konkluzja

Po dogłębnej dyskusji przedstawionych powyżej wątpliwości dotyczących kwestii spójności tematycznej publikacji składających się na nominalne „osiągnięcie” habilitacyjne, w głosowaniu jawnym, komisja w dniu 30 marca 2017 r. wyraziła pozytywną, choć niejednomyslną (6 x tak, 1 x nie) opinię, iż aktywność oraz

osiągnięcia naukowe habilitanta spełniają wymagania określone w art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. (z późniejszymi zmianami) o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity ogłoszony w dniu 3 czerwca 2016, Dz. U. z roku 2016, poz. 882). W związku z powyższym komisja wnosi o nadanie panu dr. Radosławowi Włodarczykowi stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie ekologii.

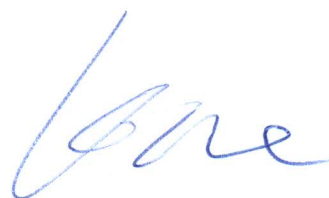
Kraków, 30.03.2017

prof. dr hab. Paweł Koteja

Przewodniczący Komisji

PS. W mieniu członków komisji wyrażam ubolewanie z powodu długiego czasu rozpatrywania wniosku habilitanta (postępowanie habilitacyjne zostało wszczęte przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów 6 czerwca 2016 r). Równocześnie informuję, że opóźnienie to w najmniejszym stopniu nie wynikało z pracy członków komisji lub mojej. CK zwróciła się do mnie o objęcie funkcji przewodniczącego dopiero 19.12.2016, a informację o kandydatach na recenzentów i członków komisji przekazałem do CK już 22.12.2016. Recenzje zostały wykonane w ustawowym terminie, a spotkanie komisji odbyło się w ciągu tygodnia po otrzymaniu przez sekretarza komisji ostatniej recenzji.

Paweł Koteja